

*Слюсар Я. І.,
здобувач вищої освіти,
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв*

ВИКОРИСТАННЯ ПІДХОДУ КРАЇН ЕУ ДО УПРАВЛІННЯ ЯК ОСНОВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Актуальним питанням сьогодення для України постає визначення її місця та ролі в економічній світовій системі та інтеграції до неї. Це має особливе значення, враховуючи стратегічний курс розвитку незалежної країни у напрямі демократизації суспільства, формування правової держави, тісної співпраці з міжнародною спільнотою, особливо в економічній сфері.

Сьогодні державне регулювання агропромислового виробництва у більшості країн із розвинутою ринковою економікою переважно спрямоване на підтримку стабільної економічної ситуації в сільському господарстві, сприятливої ринкової кон'юнктури і відповідного рівня прибутковості виробників агропродовольчої продукції, забезпечення продовольчої безпеки, обмеження надлишкового виробництва, надання допомоги в адаптації населення до нових умов. В аграрній політиці цих держав важливе місце займають захист внутрішнього ринку, гарантія конкурентоспроможної участі вітчизняних виробників у міжнародному поділі праці. Природно, що реалізація цих заходів вимагає значних бюджетних дотацій і витрат споживачів внаслідок встановлення вищих цін [2, с. 135].

Центральне місце в системі державного регулювання аграрного сектору в країнах ЄС займає підтримка відповідного рівня цін, що забезпечує стабільність доходів виробників. У країнах із ринковою економікою держава встановлює ліміти цін, здійснює дотації і компенсації, однак ціни залишаються важливим ринковим інструментом [4]. Відбувається це тому, що вони попередньо відрегульовані попитом і пропозицією. В умовах ринку держава повинна здійснювати виважену політику регулювання агропродовольчого ринку, формуючи економічні передумови розвитку сільськогосподарського виробництва в потрібних обсягах і пропорціях, де ціна виступає засобом, а не об'єктом державного регулювання. Держава компенсує сільськогосподарським товаровиробникам відхилення від ринкової ціни у розмірах, що забезпечують їм відповідний рівень дохідності [1, с. 28].

Одним з основних інструментів державного впливу на розвиток аграрного сектору економіки є система фінансових заходів, яка складається з механізмів кредитування, зваженої податкової політики, регулювання аграрного ринку, застосування прямих державних субсидій. При цьому впроваджується низка механізмів, серед яких – гарантована державна закупівля надлишків сільськогосподарської продукції, різноманітні форми

пільгового кредитування, фінансові й товарні інтервенції на продовольчому ринку, митне регулювання тощо [3, с. 130]. Зважаючи на це, першим аспектом слід уважати реформування системи державного регулювання сільськогосподарської галузі на рівні демократичного європейського розвитку та відповідних стандартів. Кожен громадянин повинен зрозуміти, що аграрна політика держави має бути спрямована не на підтримку бажаного рівня цін та виробника, а на заходи щодо заохочення до здорової конкуренції та, що вкрай важливо, кінцева спрямованість реформувальних заходів в аграрній політиці повинна бути націлена не тільки на виробника сільськогосподарської продукції, а й на розвиток та підтримку сільських регіонів у цілому.

Другий аспект, що наблизить сільськогосподарського виробника до стандартів розвинутих цивілізованих країн, стосується зваженої цінової політики. Застосування низки основних цін, таких як мінімально допустимі, єдині, орієнтовні, зовнішньоторговельні тощо, гарантує стабільність, упевненість і, що вкрай важливо, незалежність від ринкових ризиків та несприятливих погодних умов [3, с. 131]. Деякі елементи єдиної аграрної політики, а саме свобода торгівлі, перевага співдружності, коли, наприклад, мешканці Європи віддають перевагу продукції виробництва ЄС у намаганні захистити спільний ринок, принцип спільної відповідальності, для українського сільськогосподарського виробника є психологічно незрозумілими. Поясненням цього можна вважати недосконалість чинного законодавства та державного нормативно-правового врегулювання в аграрному секторі [1; 4].

Таким чином, державна підтримка аграрного комплексу має бути спрямована переважно на розвиток сільських регіонів, створення достатньої кількості робочих місць на селі та розвиток інфраструктури для досягнення європейського рівня. Вітчизняний аграрний сектор потребує залучення іноземних інвестицій, які будуть спрямовані як в обробку землі, так і в розвиток сільської інфраструктури, поліпшення рівня та якості життя сільських мешканців. Даний чинник є найбільш переконливим у розумінні інвестиційної політики та європейських життєвих стандартів.

Список використаних джерел:

1. Вишнеvsька О. М. Формування та оцінювання ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств. *Вісник ХНАУ*. 2007. № 3. С. 27–32.
2. Ачкасова Л. М. Застосування моделі досконалості EFQM для управління АТП. *Економіка транспортного комплексу*. 2015. № 26. С. 131–143.
3. Березіна Л. М. Інноваційна політика підприємств АПК: тактичні та стратегічні аспекти. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2013. № 4. С. 122–132.
4. Білинська М. М., Сороко В. М., Чмига В. О. Стратегія державної кадрової політики України: цілі та шляхи реалізації : навчально-методичні матеріали. Київ : НАДУ, 2013. 52 с.

Науковий керівник – **Бурковська А. І.**,
асистент кафедри менеджменту та маркетингу,
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв